

Presentació

Àngels Mach i Buch

El Banc Mundial estableix cinc tipus de capital:

- el *capital natural*, format pels recursos naturals i biològics que es poden usar en processos econòmics;
- el *capital físic*, que és el format per l'home en la societat per facilitar els processos de desenvolupament, com ara obres d'infraestructura, maquinària, eines i serveis, com el sistema financer;
- el *capital humà*, que és el nivell de preparació i educació d'un conjunt de persones, que determina la capacitat de producció de cada individu per afegir valor econòmic i millorar les condicions personals d'ingressos;
- el *capital cultural*, que és el recull de normes, valors, creences populars i religioses, tradicions, modes i costums, llengua i institucions d'un conjunt de persones, i
- el *capital social*, que es vincula als valors de l'associacionisme, la consciència cívica, el consens moral i els valors ètics que en conjunt generen en la societat un clima de confiança i el teixit social apropiat perquè els seus membres tinguin capacitat de treballar junts en grups i organitzacions per assolir objectius comuns.

Es considera que l'origen d'aquest concepte, el capital social, es troba en el viatge que va fer el vescomte Alexis de Tocqueville als Estats Units el 1831, que va pensar que l'essència de la democràcia raïa en la capacitat associativa que demostraven els seus ciutadans.

Aquest concepte va reaparèixer més endavant, el 1946, com a fonament de l'economia social de mercat, amb els principis de llibertat de mercat amb l'equilibri social per a la reconstrucció de l'economia alemanya després de la Segona Guerra Mundial, i els principis de l'estat social de dret; la solidaritat, la subsidiarietat i la justícia van ser la clau del miracle alemany, i també del ressorgiment econòmic

dels països nòrdics, els asiàtics i d'Israel els anys 50 i 60. En la seva primera visita a Andorra per pronunciar una conferència, l'any 2005, l'investigador Bernat Sòria, que duia a terme una part de seva recerca a Singapur, ens havia explicat les raons del creixement econòmic i de suport al coneixement que havien convertit aquell país en una peça bàsica de l'economia mundial.

Els anys 90, Putnam va generalitzar el concepte en mostrar que el capital social s'expressa mitjançant la confiança entre els diversos actors socials, el grau d'associativitat entre ells i el respecte a les normes de comportament cívic per promoure i mantenir el benestar col·lectiu. En la societat en què s'estimula l'interès públic col·lectiu per sobre de l'individualisme això repercuteix favorablement en la cohesió de la família, de la comunitat i de la societat. Francis Fukuyama, coincidint amb James Coleman, que definia el capital social com el conjunt de valors i normes informals que comparteixen els membres d'un grup i que permet la seva cooperació, va destacar que encara que no totes les cultures desitgen fomentar exclusivament el creixement econòmic, els processos de desenvolupament més exitosos es produeixen en societats amb capital social elevat. El clima de confiança explica el seu progrés.

Encara que de vegades s'identifica el capital social amb la participació lliure en les associacions voluntàries que articulen la societat civil, no es tracta de tan sols això. Avui dia es relaciona més el capital social amb els índexs de confiança pública que amb els índexs d'associativitat. Quan els ciutadans confien molt els uns en els altres tenen tendència a associar-se i establir relacions mútues de reciprocitat associativa: aquest és el concepte de *capital social horitzontal* o civil, ja que vincula de forma simètrica i paritària els ciutadans entre ells. Però existeix també el *capital social vertical* o cívic, que vincula recíprocament els ciutadans amb les autoritats i que és el que afavoreix la participació ciutadana. En els estudis de cultura cívica realitzats per Ronald Inglehart es va comprovar que les societats en què els ciutadans confien més entre si són les que tenen índexs de confiança més alts en les seves autoritats i el seu país, i a la vegada índexs de satisfacció també més alts de la pròpia vida i sentiment de felicitat, mentre que en les societats en què els ciutadans confien menys entre si, desconfien de les seves autoritats i també se senten més infeliços.

Andorra té més de 300 associacions registrades, entre esportives, culturals, ONG, de residents, professionals, escolars... És suficient aquesta xarxa per incrementar el capital social del país? Abans els tractes es tancaven només amb la paraula i una encaixada de mans. Aquest clima de confiança segueix vigent? Si els ciutadans d'Andorra augmentem el capital social, serem més feliços?

Per tractar aquest tema, escollit en l'assemblea ordinària de socis, tenim la participació de 25 ponències, entre presencials i llegides, i des dels diversos àmbits es donarà a conèixer en quina posició ens trobem a hores d'ara.

Per poder dur a terme aquesta 20a Diada comptem amb el suport dels ponents

que seguidament ens exposaran les seves ponències i a qui agraïm l'esforç per la seva preparació i el seu desplaçament fins a Prada de Conflent; el ministeri del Portaveu del Govern, de Desenvolupament Econòmic, Turisme, Cultura i Universitats, que d'una banda ens ajuda en la logística de la diada i de l'altra, en l'organització general de l'UCE i que repercuteix en uns ajuts per a la inscripció a les activitats de l'UCE a estudiants d'Andorra (quatre places) i estudiants del lectorat del Govern d'Andorra a Praga, República Txeca (dues places); i a Andbanc Grup Agricol Reig, que ens ajuda en la publicació dels actes que es presenten en el 20è aniversari de la presència d'Andorra a la Universitat Catalana d'Estiu. A tots, el nostre més sincer agraïment.

Àngels Mach i Buch
Presidenta de la SAC